

Exponatul lunii iunie, 2020

Portretul litografiat al lui Alexandru Ioan I-iu Cuza, după un desen realizat de pictorul Constantin I. Stăncescu

La Muzeul de Istorie „Paul Păltănea” Galați continuă prezentarea lunară a unui exponat care face parte din patrimoniul instituției muzeale gălățene. Pentru luna iunie, muzeograful Valentin Bodea prezintă portretul litografiat al lui Alexandru Ioan I-iu Cuza, după un desen realizat de pictorul Constantin I. Stăncescu. Acest exponat este o recunoștință adusă lui Alexandru Ioan I-iu Cuza, la 200 de ani de la naștere (1820-2020).

„Portretul lui Alexandru Ioan I-iu Cuza a fost realizat în anul 1859, la Paris de către tânărul bursier Constantin I. Stăncescu. Acesta a fost litografiat în oval cu inscripția: «Aleksandru Joanū I. Prințulū Moldo-Romaniī 1859». La partea de jos erau indicate numele desenatorului, denumirea imprimeriei și numele litografului: «C.I. Stăncescu del Inp. Lemercier, Paris; Hirsch lith.». Alexandru Ioan I-iu Cuza apare cu favoriți, dar îmbrăcat în uniformă de general și având aruncată pe umărul drept mantia cu guler de blană.

Tatăl pictorului, Ioan Stăncescu, a făcut o ofertă către Eforia Școalelor (25 mai 1860), prin care acesta depunea desenul original, în creion, după care a fost executată litografia. Potrivit rezoluției de pe ofertă, acest portret trebuia să fie expus permanent, în sala Eforiei. Portretul a fost lucrat «din memorie», așa cum arăta Ulysse de Marsillac (1861)”. (Sorin Iftimi, Aurica Ichim, *Alexandru Ioan Cuza: memorabilia*, Editura Palatul Culturii, Iași, 2013, pp. 16-17)

Un exemplar se află în colecția de „Artă plastică” a Muzeului de Istorie „Paul Păltănea” Galați, cu nr. inv. 1829 (46,5 x 35 cm) și însemnarea *Donat de Janetta-Dacian în memoria soțului său Profesor D.V. Dacian. Galați, 24 ianuarie 1939*. Litografia a fost înrămată de către proprietar în perioada interbelică, iar porțiunea unde se preciza numele desenatorului, denumirea imprimeriei și numele litografului a fost îndepărtată.

„Un alt exemplar se află la Serviciul Județean Iași al Arhivelor Naționale (51,4 x 37,8 cm), la partea inferioară are o însemnare în creion: *donat de G. Sion, Cluj, 1930*. Sub aceasta se află o altă însemnare: *Primesce, amice, acest portret al Domnitorului Cuza, uniculu stăpânitoru (...). 3 iulie 1871*”. (Sorin Iftimi, Aurica Ichim, *Alexandru Ioan Cuza: memorabilia*, Editura Palatul Culturii, Iași, 2013, pp. 16-17)

„Constantin I. Stăncescu (1837-1909) a urmat cursurile Facultății de drept din București (1855-1857) și în același timp a studiat pictura în atelierul lui Gheorghe Tattarescu. Între anii 1857-1865 a fost trimis cu o bursă de studii la Paris, Roma și Florența unde a studiat pictura și desenul grafic. În fiecare an a trimis în țară lucrări și a publicat în diverse ziare ilustrate franceze portrete ale domnitorilor români.

La revenirea în țară a fost numit profesor de istoria artelor și de estetică la Școala Națională de Belle-Arte din București, iar după decesul directorului ei Gheorghe Tattarescu, în anul 1894, a preluat funcția de director a instituției. A fost unul dintre fondatorii Ateneului Român în care a ținut an de an mai multe conferințe despre arte. Ca pictor a realizat mai multe compoziții originale, între care *Moartea lui Lăpușneanu* și 150 de portrete. Acesta s-a distins mai mult în tehnica desenului și pastelului. A expus în cadrul *Expoziției artiștilor în viață din anul 1868* un portret al lui Nicolae Bălcescu, iar la *Expoziția artiștilor în viață din anul 1870* a câștigat Medalia clasa a II-a cu un portret al lui Ion Heliade-Rădulescu”. (C.I. Stăncescu, *Ce este frumusețea. Artele plastice în România între anii 1848-1878. Cum se judecă operele de artă*, Ediția a II-a, Editura Librăriei Leon Alcalay, București, [1898], pp. 6-7)

Desenul lui Constantin I. Stăncescu a folosit ca model și pentru chipul domnitorului de pe primele medalii. „O astfel de piesă comemorativă din aramă, se păstrează în colecția Muzeului de Istorie a Moldovei Iași. Pe avers, aceasta are inscripția: *Aleksandru Ioan I*, iar pe revers: *14 aprilie 1859. Întâlnirea oștenilor moldo-români la Socola lângă Iași*. O altă medalie, din același metal, emisă cu prilejul aniversării dublei alegeri a Domnitorului (24 ianuarie 1859), se află în colecția Muzeului Național de Istorie a României. Medalia folosește același chip al Domnitorului; gravorul acesteia a fost identificat ca fiind Jean Baptiste Eugène Farochon, Paris”. (Sorin Iftimi, Aurica Ichim, *Alexandru Ioan Cuza: memorabilia*, Editura Palatul Culturii, Iași, 2013, pp. 16-17)

Responsabil Relații Publice,
Aura Cristian